

KULTURA

Od Dioklecijana do nogometa

5 predstavljanja Barbierijeva romana »Dioklecijan«: Marin Zaninović, Veljko Barbieri i Velimir Visković

■ ZAGREB – Da je hrana dobar začim literaturi, zna se već odavno. Znali su to još i dobri, stari Shakespeare i Cervantes, Goethe i Boccaccio, kao i naši suvremenici Peter Esterhazy, Joanna Harris... A dobro to zna i ugledni hrvatski književnik Veljko Barbieri, najslavniji kuhar među hrvatskim piscima, čiji je najnoviji, dugo iščekivan roman »Dioklecijan« u srijedu predstavljen čak dva puta. Najprije u podne u Profilovu Megastoreu, a potom i na večer u Društvu hrvatskih književnika.

Iako je bilo najavljeno da će na predstavljanju u DHK biti poslužena jela spravljena po antičkoj recepturi, poneki je gost, vjerujemo, bio razočaran ponuđenom trpe-

zom. Jer je, umjesto očekivanih bakanalija u kojima su nekada davno uživali rimski patriciji, servirana jednodostavna legionarska rimska kuhinja kasnoga Carstva – ječam, leća i piletina, koji se i danas konzumiraju.

Povijest je srž i novoga romana Miroslava Međimorca i Naklade Pavičić »Presvijetli i rabin«, predstavljena također u srijedu. A toga, drugoga dana Zagrebačkoga književnoga sajma bilo je riječi o još dva atraktivna naslova – intrigantnoj knjizi »Skriveno lice UN-a« (»Verbumovo« izdanje) u kojoj autor Michel Schooyans pokazuje da su se Ujedinjeni narodi posljednjih desetljeća poprilično udaljili

od Deklaracije o ljudskim pravima, te jednom »Celebroru« izdanju – knjizi svjetski priznatoga stručnjaka za huliganizam i nasilje Dougieja Brimsona »Nogometno nasilje u Europi«.

U srijedu je u »Profilu« predstavljena i »Antologija novije francuske drame« priređivača Ivica Buljana, a u izdanju Hrvatskoga centra ITI - Unesco. Ta knjiga, koja obuhvaća drame Jeana Geneta, Marguerite Duras, Bernarda M. Koltesa, Hervea Guiberta i Jorisa Lacosteja, predstavlja svjetonazor od pedesetih godina prošloga stoljeća do danas. Knjigu su predstavili i Željka Turčinović, Ingrid Šafranek i Zlatko Würzburg.

U četvrtak u podne u »Profilu« smo ponovno mogli odjuriti malo u povijest, do Grgura iz Nina, nacionalno junaka koji se bori za hrvatski identitet i slavenski jezik, koji nam se ponovno »objavio« u spjevu »Grgur iz Nina« Joška Marušića. Marušić je srednjovjekovnu priču, na kojoj je radio godinama, začinio vjerom, sukobima, pučkim radostima, ljubavima, izdajama. O knjizi, koju je objavila naklada »Jesenski i Turk«, osim autora govorila je i Jadranka Pintarić. Roman »Sunce« Ivana Aralice koji je tiskao splitski »Verbum«, predstavljen je također u Profilovu Megastoreu. [Lada Žigo i Sandra-Viktorija Antić]

SAJAM

5 otvorenja Varšavskog sajma knjiga

Otvoren Varšavski sajam knjiga

Knjige u socrealističkoj palači

BARBARA MATEJČIĆ

■ VARŠAVA (Od *Vjesnikove* posebne izjaviteljice) - U monumentalnoj socrealističkoj Palači kulture i znanosti u središtu Varšave, istodobno impresivnoj i odbojnoj, u četvrtak ujutro otpočeo je Varšavski sajam knjiga, a trajat će do 21. svibnja. Taj je sajam najveći u istočnoj i srednjoj Europi.

Ovo je 51. varšavski sajam knjiga i ove je godine zemlja partner Njemačka, što je zapravo idealna završnica godine poljsko-njemačke kulture, koja se obilježavala od sredine 2005. do sredine 2006. godine. Tako su Sajam otvorili zajedno njemački i poljski predsjednici, Horst Köhler i Lech Kaczyński, obojica se pozivajući na brojne veze između dviju zemalja, osim same granice (moto njemačkog nastupa je »S druge strane«) i burne povijesti iz sredine 20. stoljeća.

700 izdavača iz 30-ak zemalja

Sam Sajam je koncipiran kao mješavina između poslovnog sajma (iako su nkladnici s kojima smo razgovarali rekli da se malo posla sklapa na samom sajmu i da je ta etiketa »poslovnog« više želja organizatora, nego odraz stvarne situacije) i onog okrenutog publici kroz predstavljanja autora, čitanja, potpisivanja knjiga... Na tri kata Palače kulture i znanosti smješteno je 700 izdavača iz tridesetak zemalja, među njima i nekih neuobičajenijih kao što je Sri Lanka ili Tajvan. Najveći je izloženi prostor zauzela, dakako, Njemačka, na kojemu je smješteno 80 izdavača sa 650 različitih naslova, s tim da je naglasak stavljen na njemačke autore koji su prevedeni na poljski i obrnuto.

Naravno, više Poljaci prevode njemačke autore, a među prevođenijima je, ko-

■ *Zemlja partner je Njemačka, a sajam su otvorili njemački i poljski predsjednici, Horst Köhler i Lech Kaczyński*

liko smo vidjeli, Herta Muller, izvrsna autorica, koja je za komunizma izbjegla iz Rumunjske u Njemačku, a imali smo je prilike vidjeti i u Hrvatskoj.

Susret s Pendereckim

Njemačka književnost će se predstaviti s 18 autora, među kojima je svakako najiščekivaniji gost Gunter Grass. Nobelovac će sutra sudjelovati u diskusiji - to je inače omiljena forma razgovora na Varšavskom sajmu. Na određenu temu, koja ne mora biti u uskoj vezi s književnošću, razgovaraju dvojica ili više autora pa će tako sutra Grass biti »sučeljen« poljskom slavnom pjesniku Tadeuszu Rolewiczu, za kojega, pak, upućeni kažu da je čudljiv pa bi se mogao možda i ne pojaviti na Sajmu. Odmah po otvorenju najveću je pažnju izazvao svjetski poznati skladatelj i dirigent Krzysztof Penderecki, kojemu je u dva luksuzno opremljena sveska objavljen tzv. intervju-rijeka, ko-

jeg je s njim vodio muzikolog Tomaszewskie i njegove privatne fotografije. Penderecki, koji je gostovao u Zagrebu, rekao nam je da će ponovno doći na sljedeći Muzički biennale u Zagrebu.

Popusti kao u Zagrebu

Inače, prvog dana nije prevelika gužva na Sajmu jer je taj dan otvoren samo za poslovne posjete, a prijašnjih je godina kroz Sajam u prosjeku dnevno prolazilo 12 tisuća ljudi. Kao i na Interliber, i ovdje posjetitelji najviše dolaze da bi kupili koju knjigu (Sajam jest prodajni iako se ne prodaju baš sve izložene knjige). Popusti nisu baš tako veliki kao zagrebački - kreću se od 10 do 25 posto. Ulaz se naplaćuje 10 kuna, a studentima i umirovljenicima četiri kune.

Ono što se i nakon samo jednoga jutra na Sajmu može navesti kao njegov ključni problem jest prostor. Palača kulture i znanosti nije sajamski prostor i izdavači su raspršeni po različitim hodnicima i zakucima, na što se i sami bune. Recimo, kao da je sajam smješten u zgradi kao što je HAZU, samo puno većoj. U istom je prostoru Sajam već više od 40 godina i za sada nema izgleda da će se nešto promijeniti, jer - zvuči nevjerojatno, ali tako kažu izdavači - u Varšavi nema primjerenog prostora za sajam.

Ponajbolji i poznati pisci

Njemački i poljski pisci su glavni gosti Varšavskog sajma. Obje su se zemlje potrudile da se predstave najboljim, poznatim piscima, ali i onima mladima, koji su trenutno vrlo popularni u svojim zemljama. Od njemačkih pisaca možemo izdvojiti, uz Guntera Grassa, Ingoa Schulzea (u Hrvatsku dolazi u sklopu Zagrebačkog sajma knjiga), Wladimira Kaminera, Hansa Magnusa Enzenbergera, Juli Zeh, a od Poljaka Tadeusza Rozewicza, Pawela Huellea, Ryszarda Kapuscinskog, Wojciecha Kuczoka. Natasza Goerke bi, baš u skladu s njemačko-poljskom povijesti, bila negdje između - rođena u Poljskoj, živi u Njemačkoj i dolazi u sklopu njemačkog predstavljanja.